

PROGRAM PROFILAKTYKI SZKOŁY PODSTAWOWEJ W SZCZEPAŃCOWEJ NA LATA 2012-15

I. WSTĘP

Program obejmuje wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców. Jest dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb naszego środowiska szkolnego.

Zaproponowany program stanowi rozwinięcie programu wychowawczego realizowanego w szkole, który ma na celu kształtowanie osobowości uczniów i wspieranie ich rozwoju.

Realizacja zadań zawartych w Programie Profilaktycznym powinna wpłynąć na uczniów tak, aby potrafili poradzić sobie z rozwiązaniem problemów, by umieli współżyć z ludźmi i wybrać to, co służy ich zdrowiu fizycznemu i psychicznemu. Ma na celu kształtowanie prawidłowych zachowań uczniów.

Warunkiem osiągnięcia założonych celów jest zaangażowanie wszystkich nauczycieli, wychowawców i rodziców. Może być dobrze zrealizowany przy współpracy z pracownikami różnych instytucji działającymi na rzecz dziecka : Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja , Ochotnicza Straż Pożarna, Kościół Parafialny.

W kręgu zainteresowań profilaktyki szkolnej realizowanej na poziomie naszej szkoły powinny znajdować się następujące obszary :

- **Promowanie zdrowego stylu życia zarówno w sferze fizycznej jak i psychicznej.**
- **Edukacja dotycząca odpowiedzialności za bezpieczeństwo swoje i innych w różnych sferach naszego życia.**
- **Zapobieganie przemocy i agresywnym zachowaniom.**
- **Edukacja dzieci i rodziców dotycząca zagrożeń płynących z nadmiernego korzystania z mediów (telewizja, komputer, Internet).**
- **Edukacja dotycząca szkodliwości nikotyny i alkoholu dla zdrowia fizycznego i wpływ środków uzależniających na relacje z innymi.**
- **Podjęcie działań zapobiegających negatywnym zachowaniom dziecka.**

Zadania szkoły:

1. Systematyczne rozpoznawanie i diagnozowanie zagrożeń.
2. Informowanie o zagrożeniach i ich skutkach.
3. Współpraca z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i zapobiegawczych, prozdrowotnych oraz interwencyjnych.
4. Poradnictwo w zakresie zapobiegania uzależnieniom.
5. Przygotowanie nauczycieli do przeciwdziałania zagrożeniom.
6. Dostosowanie treści i formy zajęć profilaktycznych do zachowań ryzykownych dzieci oraz stopnia zagrożenia.
7. Organizowanie zajęć pozalekcyjnych wspierających rozwój ucznia.
8. Współpraca z różnymi instytucjami wspierającymi działalność szkół w zakresie rozwiązywania problemów dzieci i młodzieży.
9. Określenie zadań wszystkich pracowników szkoły w zakresie profilaktyki.

Zadania wychowawcy:

1. Diagnozowanie sytuacji wychowawczej prowadzonej przez niego klasy i rozpoznawanie zagrożeń na drodze rozwoju ucznia.
2. Sporządzanie i wdrażanie planu realizacji zadań profilaktyczno- wychowawczych w swojej klasie.
3. Rozpoznawanie indywidualnych potrzeb uczniów.
4. Budowanie prawidłowych relacji z uczniami opartych na wzajemnym szacunku i zrozumieniu.
5. Wpływ na strukturę klasy i panujący w niej klimat.
6. Włączenie do realizacji programu profilaktyczno-wychowawczego innych nauczycieli i specjalistów.
7. Systematyczne dokonywanie oceny skuteczności prowadzonych przez siebie działań, modyfikowanie programu i dostosowywanie do aktualnych potrzeb.
8. Doskonalenie umiejętności zawodowych w zakresie profilaktyki w ramach WDN i zewnętrznych form doskonalenia.

Zadania nauczycieli:

1. Uczestnictwo w diagnozie i planowaniu działań profilaktyczno -wychowawczych w szkole.
2. Realizacja zadań profilaktyczno-wychowawczych poprzez włączenie do swojego programu edukacyjnego treści o charakterze profilaktycznym.
3. Systematyczna współpraca z wychowawcami klas i nauczycielami.
4. Stałe reagowanie na pojawiające się zagrożenia.
5. Reprezentowanie przez nauczycieli pozytywnych wzorców.
6. Okresowa analiza efektywności działań.
7. Doskonalenie umiejętności zawodowych w zakresie profilaktyki.

Zadania rodziców:

1. Uczestnictwo w diagnozie potrzeb w zakresie profilaktyki.
2. Opiniowanie programu działań profilaktyczno-wychowawczych w szkole.
3. Systematyczna współpraca z wychowawcą klasy w zakresie zaspokajania potrzeb swoich dzieci.
4. W sytuacji poważnych zagrożeń korzystanie z pomocy specjalistycznej w poradni psychologiczno-pedagogicznej, centrum pomocy rodzinie, placówek służby zdrowia.
5. Poszerzanie swojej wiedzy dotyczącej zagrożeń i ich zapobieganiu poprzez uczestnictwo w szkoleniach organizowanych przez szkołę oraz czytelnictwo literatury.

Działania szkoły skierowane do uczniów:

1. Wyposażenie uczniów w wiedzę na temat problemów dorastania.
2. Przekazywanie wiedzy na temat czynników zakłócających rozwój dzieci i młodzieży w ramach realizacji programu wychowania do życia w rodzinie.
3. Zajęcia integracyjne w zespołach klasowych.
4. Zajęcia na temat komunikacji interpersonalnej.
5. Zajęcia prowadzone przez wychowawców mające na celu podniesienie efektywności nauki własnej (planowanie nauki, techniki umysłowej, czynniki wpływające na efektywność uczenia się).
6. Ćwiczenia rozwijające umiejętność autoprezentacji prowadzonej przez nauczycieli i wzmacnianie mocnych stron wychowanków.
7. Wzmocnienie adekwatnej samooceny i poczucia własnej wartości w codziennej pracy edukacyjno-wychowawczej poprzez dostrzeganie uczniów, eksponowanie ich osobistych sukcesów.
8. Uwzględnianie w tematyce lekcji wychowawczych zagadnień podejmujących problematykę agresji.
9. Wypracowanie przez uczniów norm klasowych i dokonywanie okresowej analizy ich przestrzegania z włączeniem elementów samooceny.
10. Włączenie uczniów do różnych form aktywności dostępnych na terenie szkoły.
11. Aktywizowanie uczniów do udziału w imprezach środowiskowych i włączenie ich do działań związanych z akcjami ogólnopolskimi: np. sprzątanie świata.
12. Udział uczniów w imprezach kulturalnych i turystycznych.
13. Udział uczniów w konkursach związanych z profilaktyką.
14. Rozwijanie działalności samorządowej.

Działania szkoły skierowane do rodziców:

1. Spotkania edukacyjne (pedagogizacja rodziców) rozwijająca umiejętności wychowawcze, uwrażliwiająca na zagrożenia zakłócające rozwój ich dzieci.
2. Indywidualne rozmowy z rodzicami wynikające z bieżących potrzeb wychowawczych.
3. Wspólna z rodzicami analiza problemów związanych z funkcjonowaniem dziecka w szkole.
4. Udzielanie rodzicom pomocy w sytuacjach trudnych.
5. Działalność informacyjna dotycząca uprawnień rodziców wynikających z prawa oświatowego.
6. Systematyczne informowanie o sukcesach dzieci, prezentacja wytworów pracy twórczej, listy gratulacyjne, podziękowania.

II. CEL GŁÓWNY: ŚRODIOWISKO UCZNIA BEZ ZAGROŻEŃ

III. CELE SZCZEGÓŁOWE:

Uczeń:

1. **Czuje się bezpieczny w szkole**, potrafi unikać konfliktów, jest asertywny, dba o zdrowie fizyczne i psychiczne,
2. Unika nikotyny, alkoholu, narkotyków, zdrowo i higienicznie odżywia się, zna i stosuje zasady higieny osobistej,
3. Potrafi efektywnie gospodarować czasem wolnym, świadomie i umiejętnie korzysta ze współczesnych środków audiowizualnych,
4. Posiada umiejętności prawidłowej reakcji w sytuacji zagrożenia,
5. **Otrzymuje wsparcie w swoim rozwoju w związku z obniżeniem obowiązku szkolnego do lat sześciu**, systematycznie realizuje obowiązek szkolny i osiąga sukcesy na miarę możliwości,
6. Otrzymuje pomoc materialno – finansową,

IV. SPOSOBY OSIĄGANIA CELÓW

Cele nr	Działania	Zamierzone osiągnięcia uczniów	Sposoby realizacji
1.	<p>Przeprowadzenie zajęć dotyczących Praw dziecka, ucznia.</p> <p>Analiza Statutu Szkoły w części poświęconej kwestiom zachowania i konsekwencjom łamania jego postanowień w tej kwestii.</p> <p>Realizacja projektu nt „Przeciwdziałania agresji i przemocy”</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-potrafi zachowywać się zgodnie z przyjętymi normami i ustaleniami</p> <p>- jest świadomy zagrożeń płynących z agresji i przemocy, profilaktyka wśród dzieci i młodzieży</p>	<p>-zajęcia z wychowawcą</p> <p>- pogadanki</p> <p>- spotkanie z policjantem</p> <p>- rozmowy i pogadanki, dyskusje</p> <p>- obejrzenie filmu o treści edukacyjnej dotyczącego agresji, np. „ Przemoc i agresja: jak się im przeciwstawić”</p> <p>- krótkie teksty informujące, jak rozpoznać ofiary przemocy i agresorów</p> <p>- wskazówki, jak reagować i rozmawiać z młodymi ludźmi w obydwu tych rolach</p> <p>- scenki rodzajowe i dramowe, przedstawienia</p> <p>- lekcje wychowawcze</p> <p>- zorganizowanie wystawy książek</p>

	<p>Zmniejszenie ilości zachowań agresywnych oraz stosowania wulgaryzmów</p> <p>Zwracanie uwagi podczas każdej nadarzającej się okazji na eliminowanie takich form agresji jak: wyśmiewanie, zastraszanie, przezywanie, używanie wulgaryzmów</p> <p>Prowadzenie lekcji wychowawczych według opracowanych scenariuszy na temat: „, Co zrobić ze swoją złością”, „, Emocje i ich uświadamianie, sposoby radzenia sobie w trudnych sytuacjach”, „, Świadome przeżywanie emocji sposoby radzenia sobie z przykrymi</p>	<p>- potrafi bez wulgaryzmów komunikować się z innymi</p> <p>- wie jak zachować się w sytuacjach trudnych</p> <p>- zna negatywne skutki zach. agresywnych</p> <p>- rozumie, iż agresja ma charakter narastający</p> <p>-potrafi radzić sobie z własnymi uczuciami i emocjami</p> <p>-zdaje sobie sprawę, że wyśmiewanie, zastraszanie, przezywanie i używanie wulgaryzmów są formami agresji zasługującymi na bezwzględne potępienie i odrzucenie</p> <p>-wie jak zachować się w trudnej sytuacji, jak pokonać złość i agresję</p>	<p>pt. „, Agresja i przemoc”</p> <p>- wykonywanie prac plastycznych i zorganizowanie wystawy</p> <p>- przeprowadzenie konkursu plastycznego pt. „, Ręce nie są do bicia a nogi do kopania”</p> <p>- zajęcia z wychowawcą</p> <p>- pogadanki, rozmowy, dyskusje</p> <p>- zwracanie uwagi i pouczanie</p> <p>- ćwiczenia komunikacji</p> <p>-praca ogólnowychowawcza</p> <p>- prowadzenie lekcji wychowawczych według scenariuszy</p> <p>-pogadanki</p> <p>-rozmowy</p> <p>-dyskusje</p> <p>-wyciąganie wniosków</p>
--	---	--	--

	<p>emocjami”, „Jak pokonać agresję?”</p> <p>Wykłady na temat przemocy i agresji dla rodziców, mające na celu uświadomienie sobie przez nich istoty problemu oraz uczulenie ich na przyczynę i skalę oraz sposoby zapobiegania tym niepożądanym zjawiskom</p> <p>Podnoszenie poziomu tolerancji i poszanowania dla drugiego człowieka wśród uczniów</p> <p>Utrwalenie zachowań asertywnych.</p> <p>Uczenie konstruktywnego rozwiązywania konfliktów.</p> <p>Uświadamianie uczniom konieczności dbania o</p>	<p>Rodzice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wiedzę, że negatywne zachowania ich dzieci mogą mieć źródło w rodzinie, postawach rodzicielskich, atmosferze, strukturze rodziny, warunkach życia i nauki - odnosi się z szacunkiem do drugiego człowieka, umie życzliwie traktować innych ludzi, zna umiejętności potrzebne w kontaktach z innymi - nie ulega presji rówieśników, zachowuje własną autonomię, - konflikty rozwiązuje rzeczowo, nieinwazyjnie - potrafi opanować negatywne emocje, nie jest agresywny, - posiada umiejętności prawidłowego porozumiewania się, jest życzliwy, okazuje innym szacunek, <p>-słucha bez uprzedzeń i</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wykłady -prelekcje - wspólne zastanawianie się nad sposobami zapobiegania - pogadanki -dyskusje -scenki rodzajowe, - pogadanki, rozwiązywanie sytuacji konfliktowych na bieżąco, - zajęcia z uczniami prowadzone przez wychowawców i nauczycieli
--	--	---	---

	własne zdrowie fizyczne i psychiczne.	<p>osądzania,</p> <ul style="list-style-type: none"> - odnosi sukcesy na miarę swoich możliwości - potrafi pokonywać trudności, łagodzi stres ćwiczeniami relaksującymi - zna i rozumie zmiany zachodzące w organizmie podczas dojrzewania, - zna negatywny wpływ hałasu na psychikę człowieka, - bierze udział w zajęciach ruchowych, podczas których przestrzega zasad BHP, 	<ul style="list-style-type: none"> - udział w konkursach i zawodach sportowych, SKS, - na zajęciach wych. fiz. i gimnastyki korekcyjnej - udział w WDŻ, lekcje przyrody, - prelekcje i pogadanki, - zajęcia sportowe organizowane na terenie szkoły, - zajęcia i lekcje z wychowawcą - zajęcia w klasach, zajęcia ruchowe, lekcje wych. fizycznego
2.	<p>Działania zmierzające do opóźnienia inicjacji nikotynowej, alkoholowej,</p> <p>Utrwalanie zasad higieny przyrządzania i spożywania posiłków.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna zgubny wpływ nikotyny na organizm człowieka (palacza czynnego i biernego), - jest świadomy zagrożeń związanych ze spożywaniem alkoholu i środków psychoaktywnych, - higienicznie spożywa posiłki, - potrafi wykonać proste, zdrowe posiłki i napoje 	<ul style="list-style-type: none"> - apele profilaktyczne, - pogadanki, - lekcje wychowawcze - zajęcia prowadzone przez pielęgniarkę środowiskową, - lekcje wychowawcze - zajęcia: technika, - konkursy

	<p>Utrwalanie zachowań związanych z zachowaniem higieny osobistej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - właściwie odżywia się – wie jakie są konsekwencje nieprawidłowej diety <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - utrzymuje higienę osobistą, - pamięta o higienie przed posiłkiem, - zna znaczenie snu, - aktywnie wypoczywa na świeżym powietrzu. 	<ul style="list-style-type: none"> - lekcje i zajęcia z wychowawcą - lekcje wychowawcze, zajęcia w-f, - lekcje wychowawcze - zajęcia i lekcje z wychowawcą - wyjazdy na basen, lodowisko, - zabawy na świeżym powietrzu, wycieczki.
3.	<p>Uczenie planowania dnia oraz zachowania właściwych proporcji między czynnym i biernym wypoczynkiem.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umie rozplanować dzień uwzględniając czas na naukę, wypoczynek czynny i bierny, - potrafi organizować gry i zabawy ruchowe, - zna sposoby odpoczynania, - często spędza wolny czas z rodziną, - wykorzystuje czas na rozwijanie swoich zainteresowań. 	<ul style="list-style-type: none"> - lekcje wychowawcze - akcje plakatowe. - zajęcia ruchowe - uczestnictwo w zajęciach dodatkowych organizowanych

	<p>Uczenie świadomego i umiejętnego korzystania ze współczesnych środków audiowizualnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - świadomie dobiera audycje telewizyjne i radiowe, - umie właściwie korzystać z komputera i Internetu, - posiada umiejętności oddzielenia postaci fikcyjnych od rzeczywistych, - ma poczucie dystansu do świata reklam i fikcji, - zna zagrożenia wynikające z długotrwałego oglądania telewizji, pracy i zabawy z komputerem. 	<p>przez szkołę.</p> <ul style="list-style-type: none"> - zajęcia informatyczne - lekcje wychowawcze, - zajęcia biblioteczne, - prelekcja dla rodziców
4.	<p>Ukazanie uczniom rodzajów zagrożeń, uświadomienie przyczyn i skutków wynikających z nierozważnego zachowania.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna rodzaje zagrożeń, - potrafi bezpiecznie poruszać się po drodze, - przewiduje skutki swoich działań, weryfikuje własne postępowanie - wie, jak zachować się, gdy jest zaczepiany przez nieznajomych - umie zachować rozwagę w nawiązywaniu znajomości, - umie bawić się 	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki, - apele, - konkursy, - lekcje wychowawcze - prelekcja policjanta

		<p>bezpiecznie,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie jak zachować się, kiedy jest sam w domu, - zna zasady umiejętnego reagowania w sytuacjach zagrożenia i udzielenia pierwszej pomocy, - pamięta ważne telefony (policja, straż miejska, pogotowie), - wie do kogo zwrócić się o pomoc w różnych sytuacjach zagrożenia, - rozumie sens regulaminów i zasad bezpieczeństwa oraz umie je zastosować - zna zagrożenia cywilizacyjne i sposoby zapobiegania degradacji środowiska naturalnego. 	<p>-kontynuacja programu WOŚP „Ratujemy i uczymy ratować.”</p> <p>-lekcje z wychowawcą</p> <p>- lekcje ogólnowychowawcze</p> <p>- zajęcia z wychowawcą</p> <p>- zajęcia z przyrody; kółko ekologiczne</p>
5.	<p>Wspieranie rozwoju dziecka młodszego.</p> <p>Udzielanie pomocy uczniom w celu odniesienia sukcesów na miarę ich możliwości.</p> <p>Zapobieganie niepowodzeniom dydaktycznym.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrzebujący pomocy psychologiczno-pedagogicznej bierze udział w zajęciach organizowanych na terenie szkoły - chętnie korzysta z proponowanych mu zajęć dodatkowych - ćwiczy swoją mowę i język na zajęciach 	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze i zajęcia dodatkowe prowadzone przez nauczycieli poszczególnych przedmiotów <p>zajęcia słownikowo-</p>

		<p>słownikowo-językowych</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzupełnia wiadomości na zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych, - otrzymuje pomoc specjalistyczną w ramach której uczestniczy w zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych - rozwija uzdolnienia - pogłębia wiedzę w kołach zainteresowań, - systematycznie realizuje obowiązek szkolny; nie opuszcza zajęć szkolnych bez poważnej przyczyny, sumiennie uczęszcza na zajęcia, nie spóźnia się - rodzice utrzymują stały kontakt ze szkołą i współpracują z wychowawcą i nauczycielami przedmiotów 	<p>językowe</p> <ul style="list-style-type: none"> - zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze - zajęcia korekcyjno-kompensacyjne - zajęcia artystyczne - kółka zainteresowań - koła zainteresowań, - frekwencja uczniów na lekcjach i na zajęciach dodatkowych - spotkania z wych. i nauczycielami przedmiotów
6.	Wsparcie finansowo-materialne dla uczniów z rodzin o złej kondycji finansowej.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bierze udział w programie „Owoce w szkole” oraz „Szlanka mleka” - wyjeżdża na wycieczki, - rozumie potrzebę 	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca z ARR - pozyskiwanie prywatnych sponsorów,

		<p>działania na rzecz innych</p> <ul style="list-style-type: none"> - otrzymuje paczki świąteczne, - uczeń – pierwszoklasista objęty jest programem MEN „Wyprawka szkolna”. 	<p>- SKPCK</p> <p>- Gmina Chorkówka</p>
--	--	---	---

V. OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ PROGRAMU

- Dyrektor
- Wychowawcy klas
- Nauczyciele pozostałych przedmiotów
- Rodzice

VI. EWALUACJA PROGRAMU

- W roku szkolnym **2012\13** ewaluacji zostaną poddane cele szczegółowe **nr 1 i nr 5**.
- W roku szkolnym **2013\14** ewaluacji zostaną poddane cele szczegółowe **nr 2 i nr 6**.
- W roku szkolnym **2014\15** ewaluacji zostaną poddane cele szczegółowe **nr 3 i nr 4**.
- W każdym roku szkolnym z pozostałych działań będą sporządzane okresowe sprawozdania.

VII. NARZĘDZIA DO EWALUACJI

- Ankiety skierowane do uczniów i rodziców.
- Analiza dokumentacji szkoły.
- Obserwacje.
- Rozmowy wychowawcze.

VII. SPODZIEWANE EFEKTY

- Zmniejszenie liczby zachowań agresywnych.
- Utrwalenie zachowań asertywnych.
- Prawidłowe reakcje dzieci w sytuacjach zagrożenia.
- Dbanie o zdrowie fizyczne i psychiczne.
- Zachowanie higieny osobistej.
- Umiejętność organizowania czasu wolnego.
- Świadome korzystanie z komputera, Internetu.
- Sukcesy uczniów w szkole.